

دومقاله ذیل راکه بطور سری ایالات متحده از حکومت
پاکستان در راستای برکناری ریس جمهور عمرانخان از
قدرت صورت گرفته است مطالعه کنید

*****

مقاله اول

نویسنده مقاله : جک جانسن (Jake Jhonson)

منبع و تاریخ نشر : کمان دریم «2023-08-10»

برگردان : پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل»

گزارش ها حاکی از آن است که آمریکا از دولت
پاکستان خواسته است تا عمران خان را برکنار
کند

**Secret Cable Reportedly Shows US Urged
Pakistani Government to Oust Imran Khan**

عمران خان، نخست وزیر سابق پاکستان در جریان راهپیمایی در گوجرانوالا در 1 نوامبر 2022 به
حامیان خود خطاب می کند). عکس: عارف علی/ خبرگزاری فرانسه از طریق گتی ایما

اینترسپت گزارش داد که سند فاش شده نشان می دهد که ایالات متحده قول داده است «در صورت برکناری خان، روابط گرم تری داشته باشد و در صورت عدم برکناری او منزوی شود»

The Intercept reported that the leaked document shows the U.S. promised "warmer relations if Khan was removed, and isolation if he was not."

*****

یک تلگراف محرمانه که توسط The Intercept به دست آمده است نشان می دهد که یک دیپلمات آمریکایی - با تأیید کاخ سفید ؛ **بایدن** - از دولت پاکستان خواسته است که عمران خان را که سال گذشته در یک رأی عدم اعتماد از سمت نخست وزیری برکنار شد و بعداً به دلیل فساد زندانی شد، برکنار کند. اتهاماتی که به گفته او دارای انگیزه سیاسی است.

بر اساس کابل 7 مارس 2022، که The Intercept به طور کامل منتشر کرد اما اذعان کرد که نمی تواند اعتبار آن را تأیید کند، دیپلمات آمریکایی **دونالد لو** به سفیر پاکستان در ایالات متحده گفت که "مردم اینجا و در اروپا کاملاً نگران هستند که چرا پاکستان چنین اقدامی را انجام می دهد. موضع بی طرفانه تهاجمی" در مورد جنگ اوکراین.

ایالات متحده علناً از **خان** به خاطر ادامه سفر قبلی به مسکو و دیدار با ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه انتقاد کرده بود، زیرا نیروهای روسیه در فوریه 2022 حمله به اوکراین را آغاز کردند. در این تلگراف آمده است که لو نگرانی های دولت **بایدن** را تکرار کرد، اما اضافه کرد: «فکر می کنم اگر نه. رأی اعتماد به نخست وزیر با موفقیت انجام شد، همه در واشنگتن بخشیده خواهند شد زیرا سفر روسیه به عنوان تصمیمی از سوی نخست وزیر تلقی می شود».

لو افزود: «در غیر این صورت، فکر می کنم پیش روی سختی خواهد بود».

در این تلگراف آمده است که **لو** "نمی توانست بدون تأیید صریح کاخ سفید که بارها به آن اشاره کرده است، چنین اظهارات قوی ای را بیان کند".

از روابط تیره بین ایالات متحده و پاکستان در دوران تصدی **خان** همه مطلع و آگاه بوده اند، اما **رایان گریم (Grim)** و **مرتضی حسین (Hussian)** از روزنامه انترکانسپت روز چهارشنبه نوشتند که این کابل «kable» "هم هویج ها و هم چوب ها یی یعنی سیاست چوب و زردک" را که وزارت امور خارجه در فشار خود علیه **خان** به کار گرفته بود را

نشان می دهد و ایالات متحده وعده روابط گرم تر را در صورت با طرف پاکستان تامین خواهد کرد که **خان** را از قدرت حذف و خلع نماید و یا که او را منزوی سازد.»

گریم و حسین خاطر نشان کردند: یک ماه پس از ملاقات با مقامات آمریکایی که در سند فاش شده دولت پاکستان مستند شده است، رای عدم اعتماد در پارلمان برگزار شد که منجر به برکناری **خان** از قدرت شد. اعتقاد بر این است که این رای گیری با حمایت ارتش قدرتمند پاکستان سازماندهی شده است. از آن زمان، **خان** و حامیانش درگیر مبارزه با ارتش و متحدان غیر نظامی آن بوده اند، که **خان** ادعا می کند که بنابه درخواست، ایالات متحده آمریکا خلع او از قدرت مهندسی شده است

روز سه شنبه، با دستور کمیسیون انتخابات پاکستان، **خان** به مدت پنج سال از مشاغل دولتی منع شد. انتظار می رود که **خان** به این تصمیم اعتراض کند و او در حال حاضر در حال تجدید نظر در حکم سه سال زندان خود است.

پاکستان روز چهارشنبه پارلمان خود را منحل کرد و زمینه را برای برگزاری انتخابات جدید در پی دستگیری **خان** فراهم کرد.

ایالات متحده چندین دهه را صرف مداخله در دموکراسی پاکستان و در نتیجه تداوم فقر و ناکارآمدی سیاسی در این کشور کرده است.»

متیو میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه، طی یک نشست مطبوعاتی پس از گزارش توسط انترسپت این موضوع را رد کرد که ایالات متحده "ترجیحاتی در مورد اینکه رهبری پاکستان باید چه کسی باشد" داشته باشد.

هنگامی که از **میلر** خواسته شد به اظهارات خاص **لو** که به نظر می رسد بیانگر ترجیح برکناری خان است، بپردازد، **میلر** گفت که نمی تواند در مورد صحت این کابل صحبت کند، اما پیشنهاد کرد که اظهارات گزارش شده **لو** ممکن است "خارج از متن" باشد.

گریم و حسین روز چهارشنبه گزارش دادند که وزارت امور خارجه "پیش از این مکرراً این موضوع را رد کرده اند از اینکه **لو** از دولت پاکستان خواسته است تا نخست وزیر را برکنار کند."

این زوج نوشتند: «در 8 آوریل 2022، پس از اینکه **خان** ادعا کرد کابلی وجود دارد که ادعای مداخله ایالات متحده را اثبات می کند، از **جالینا پورتر** سخنگوی وزارت امور خارجه در مورد صحت آن سؤال شد. **پورتر** پاسخ داد: "اجازه دهید به صراحت بگویم که این ادعاها هیچ حقیقتی ندارند."

حسین در رسانه های اجتماعی نوشت که *The Intercept* این کابل محرمانه را از «یک منبع در نهاد نظامی پاکستان به دست آورده است که می گفت از تأثیر بحران بر این نهاد ناامید شده اند و می خواستند مردم و همکامک های ارتش را از حقیقت مستند این

سازمان آگاه کنند داستان "همانطور که **گریم و حسین** گزارش کردند: در حالی که نمایش کا بلی در انظار عمومی و مطبوعات پخش شده است، ارتش پاکستان حمله بی سابقه‌ای را به جامعه مدنی پاکستان انجام داده است تا هر گونه مخالفت و بیان آزاد را که قبلاً در این کشور وجود داشت، ساکت کند. در ماه‌های اخیر، دولت تحت رهبری ارتش نه تنها مخالفان، بلکه با افشاگران مظنون در داخل مؤسسات خود را نیز سرکوب کرد و هفته گذشته قانونی را تصویب کرد که اجازه جستجوی بدون حکم و مجازات‌های طولانی مدت زندان برای افشاگران را می‌دهد. ارتش متزلزل از نمایش عمومی حمایت از **خان** - که در یک سری اعتراضات و شورش‌های توده‌ای در ماه مه امسال بیان شد - قدرت‌های اقتدارگرایانه‌ای را نیز برای خود در نظر گرفته است که به شدت آزادی‌های مدنی را کاهش می‌دهد، انتقاد از ارتش را جرم انگاری می‌کند، و نقش گسترده این نهاد را گسترش می‌دهد. اقتصاد کشور، و به رهبران نظامی حق وتوی دائمی بر امور سیاسی و مدنی بدهد. **سونجی بری**، مدیر گروه حمایت از آزادی فوروارد، در پاسخ به داستان اینترسپیت نوشت که "ایالات متحده دهه‌ها را صرف مداخله در دموکراسی پاکستان و در نتیجه تداوم فقر و ناکارآمدی سیاسی در این کشور کرده است" و به حمایت گذشته ایالات متحده از ارتش پاکستان اشاره کرد. **دیکناتوری** ها بری افزود: برای من عمیقاً مایوس کننده است که دولت **بایدن** این مسیر را امروز ادامه می‌دهد. **بری افزود:** برای من عمیقاً مایوس کننده است که دولت **بایدن** این مسیر را امروز ادامه می‌دهد.

----- با تقدیم احترامات «2023-08-11» -----

مقاله دوم

نویسندگان: **گریم و حسین (Grim and Hussian)**

منبع و تاریخ نشر: **کمان دریم (2023-08-09)**

برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل».

کابل مخفی پاکستان فشار ایالات متحده برای
برکناری عمران خان را مستند می‌کند

**Secret Pakistan Cable Documents U.S. Pressure to
Remove Imran Khan**

یک دیپلمات آمریکایی گفت: اگر رای عدم اعتماد به عمران خان،
نخست وزیر پاکستان به نتیجه برسد، همه بخشیده خواهند شد.
"All will be forgiven," said a U.S. diplomat, if the no-
confidence vote against Pakistan Prime Minister
Imran Khan succeeds.

*****

بر اساس یک سند محرمانه دولت پاکستان که توسط The Intercept به دست آمده است، وزارت امور خارجه ایالات متحده در جلسه 7 مارس 2022، دولت پاکستان را تشویق کرد تا عمران خان را به دلیل بی طرفی وی در حمله روسیه به اوکراین برکنار کند.

این دیدار که بین سفیر پاکستان در ایالات متحده و دو مقام وزارت امور خارجه برگزار شد، در یک سال و نیم گذشته در پاکستان موضوع بررسی، جنجال و گمانه زنی های شدیدی بوده است که حامیان خان و مخالفان نظامی و غیرنظامی وی با هم گفتگو کردند. برای قدرت مبررات سیاسی در 5 اوت زمانی که خان به اتهام فساد مالی به سه سال زندان محکوم شد و برای دومین بار پس از برکناری اش بازداشت شد، تشدید شد. مدافعان خان این اتهامات را بی اساس می دانند. این حکم همچنین خان، محبوب ترین سیاستمدار پاکستان را از شرکت در انتخاباتی که قرار است در اواخر امسال در پاکستان انتظار می رود، منع می کند.

یک ماه پس از ملاقات با مقامات آمریکایی که در سند فاش شده دولت پاکستان مستند شده است، رای عدم اعتماد در پارلمان برگزار شد که منجر به برکناری خان از قدرت شد. اعتقاد بر این است که این رای گیری با حمایت ارتش قدرتمند پاکستان برگزار شده است. از آن زمان، خان و حامیانش درگیر مبارزه با ارتش و متحدان غیرنظامی آن بوده اند، که خان ادعا می کند به درخواست ایالات متحده برکناری او از قدرت را طراحی کرده است.

متن کابل پاکستان که از این دیدار توسط سفیر تهیه شده و به پاکستان مخابره شده است، قبلاً منتشر نشده است. این کابل که در داخل به عنوان «سیفر» شناخته می شود، هم هویج ها و هم چماق هایی را که وزارت امور خارجه در فشار خود علیه خان به کار برد، نشان می دهد که در صورت برکناری خان، روابط گرم تر برقرار خواهد شد و در غیر این صورت انزوا را نوید می دهد.

این سند با عنوان "محرمانه" شامل گزارشی از دیدار مقامات وزارت امور خارجه از جمله **دونالد لو**، **دستیار** وزیر امور خارجه در دفتر امور آسیای جنوبی و مرکزی و **اسد مجید خان**، که در آن زمان سفیر پاکستان در این کشور بود، می باشد .

این سند توسط یک منبع ناشناس در ارتش پاکستان در اختیار **The Intercept** قرار گرفت که گفت آنها هیچ ارتباطی با **عمران خان** یا حزب **خان** ندارند **Intercept** در حال انتشار متن کامل زیر است و اشتباهات تایپی جزئی در متن را تصحیح می کند، زیرا از این جزئیات می توان برای علامت گذاری اسناد و ردیابی انتشار آنها استفاده کرد .

این کابل هم هویج ها و هم چوب هایی را «یعنی سیاست چوب وزردک» را که وزارت امور خارجه در فشار خود علیه نخست وزیر **عمران خان** به کار برد، نشان می دهد .

محتوای سند به دست آمده توسط **The Intercept** با گزارش روزنامه پاکستانی **داون** و جاهای دیگر که شرایط جلسه و جزئیات را در خود کابل توصیف می کند، از جمله در علائم طبقه بندی حذف شده از ارائه **The Intercept** مطابقت دارد . پویایی روابط پاکستان و ایالات متحده که در این کابل توضیح داده شده است متعاقباً توسط رویدادها تأیید شد . در این کابل، ایالات متحده به سیاست خارجی **خان** در مورد جنگ اوکراین اعتراض دارد . این مواضع به سرعت پس از برکناری وی تغییر کرد، که همانطور که در جلسه وعده داده شده بود، گرم شدن روابط بین ایالات متحده و پاکستان به دنبال داشت .

این نشست دیپلماتیک دو هفته پس از تهاجم روسیه به اوکراین در حالی آغاز و برگزار شد شد که **خان** در مسیر سفر به مسکو بود، دیداری که خشم و آشنگتن را برانگیخت .

در 2 مارس، درست چند روز قبل از جلسه، **لو** در جلسه استماع کمیته روابط خارجی سنا درباره بی طرفی هند، سریلانکا و پاکستان در مناقشه اوکراین مورد بازجویی قرار گرفت . **لو** در پاسخ به سوال سناتور **کریس ون هولن**، **دموکرات**، در مورد تصمیم اخیر پاکستان برای امتناع از قطعنامه سازمان ملل در محکومیت نقش روسیه در مناقشه، گفت: «نخست وزیر **خان** اخیراً از مسکو بازدید کرده است . بنا براین من فکر می کنم که ما در تلاشیم تا بفهمیم که چگونه به طور خاص با نخست وزیر پس از آن در تصمیمگیری خود تعامل کنیم» .

به نظر می رسد **ون هولن** از اینکه مقامات وزارت امور خارجه در ارتباط با **خان** درباره این موضوع نبودند، خشمگین بود .

یک روز قبل از جلسه، **خان** در یک گردهمایی سخنرانی کرد و مستقیماً به فراخوان های اروپایی ها مبنی بر تجمع پاکستان در پشت اوکراین پاسخ داد . " آیا ما برده شما هستیم؟ " **خان** به جمعیت رعد و برق زد « بر مورد ما چه فکر می کنی؟ که ما غلام تو هستیم و توهر چه از ما بخواهی آنرا انجام می دهیم؟ » او درخواست کرد ما دوستان روسیه و

همچنین دوستان ایالات متحده هستیم. ما دوستان چین و اروپا نیز هستیم. ما بخشی از هیچ اتحادی نیستیم».

بر اساس این سند، در این دیدار، **لو** به طور صریح درباره نارضایتی واشنگتن از موضع پاکستان در درگیری صحبت کرد. در این سند به نقل از **لو** آمده است که «مردم اینجا و در اروپا کاملاً نگران هستند که چرا پاکستان چنین موضع بی طرفانه ای (در مورد اوکراین) اتخاذ می کند، اگر چنین موضعی حتی امکان پذیر باشد به نظر ما چنین موضع بی طرفی نیست. «**لو** افزود که با شورای امنیت ملی ایالات متحده گفتگوهای داخلی داشته است و به نظر می رسد کاملاً واضح است که این سیاست نخست وزیر است».

لو سپس به صراحت موضوع رای عدم اعتماد را مطرح می کند: "من فکر می کنم اگر رای عدم اعتماد به نخست وزیر موفق شود، همه در واشنگتن بخشیده می شوند زیرا سفر به روسیه به عنوان تصمیم نخست وزیر تلقی می شود. طبق این سند، **لو** گفت او ادامه داد: «در غیر این صورت، من فکر می کنم ادامه کار سخت خواهد بود» **لو** هشدار داد که اگر وضعیت حل نشود، پاکستان توسط متحدان غربی خود به حاشیه رانده خواهد شد **لو** گفت: «نمی توانم بگویم که اروپا چگونه این موضوع را مشاهده خواهد کرد، اما فکر می کنم واکنش آنها مشا به باشد».

متیو میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه، در پاسخ به سوالی درباره نقل قول های **لو** در کابل پاکستان گفت: «هیچ چیز در این اظهارات ادعایی نشان نمی دهد که ایالات متحده در مورد اینکه رهبر پاکستان چه کسی باید باشد، موضع می گیرد» **میلر** گفت که در مورد گفتگوهای خصوصی دیپلماتیک اظهار نظر نخواهد کرد».

سفیر پاکستان با ابراز ناامیدی از عدم تعامل رهبری ایالات متحده پاسخ داد: «این اگر این تصور را در پاکستان ایجاد کرده بود که ما نادیده گرفته می شویم یا حتی بدیهی می دانیم».

همچنین این احساس وجود داشت که در حالی که ایالات متحده انتظار حمایت پاکستان را در همه موضوعاتی که برای ایالات متحده مهم است داشت، اما متقابلاً پاسخ نداد».

بر اساس این سند، این گفتگو با ابراز امیدواری سفیر پاکستان مبنی بر اینکه موضوع جنگ روسیه و اوکراین بر روابط دوجانبه ما تأثیری نخواهد گذاشت، پایان یافت. **لو** به او گفت که آسیب واقعی است اما کشنده نیست، و با رفتن **خان**، رابطه می تواند به حالت عادی بازگردد. **لو** گفت: «من استدلال می کنم که از دیدگاه ما، این موضوع قبلاً در روابط ما خللی ایجاد کرده است.» و دوباره «وضعیت سیاسی» در پاکستان را مطرح کرد. بیابید چند روز صبر کنیم تا ببینیم آیا شرایط سیاسی در پاکستان تغییر می کند یا خیر؟، به این معنی که اختلاف نظر بزرگی در مورد این موضوع نخواهیم داشت و این مشکل خیلی

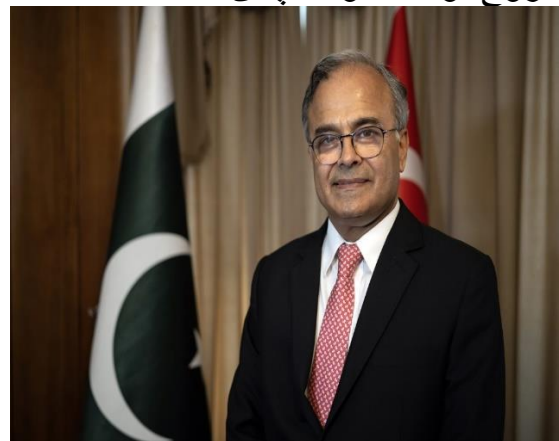
سریع برطرف می شود. در غیر این صورت، ما باید با این موضوع مقابله کنیم و تصمیم بگیریم که چگونه آن را مدیریت کنیم».

روز بعد از جلسه، در 8 ما رس، مخالفان **خان** در پارلمان با یک گام رویه ای کلیدی به سمت رای عدم اعتماد حرکت کردند.

عارف رفیق، محقق غیرمقیم در مؤسسه خا ورمیانه و متخصص امور پاکستان، گفت: «سرنوشت **خان** در زمانی که این دیدار برگزار شد، مشخص نبود، اما بسیار ضعیف بود. آنچه شما در اینجا دارید این است که دولت **بایدن** به مردم پیامی می فرستد که آنها را حاکمان واقعی پاکستان می دانستند و به آنها نشان می داد که اگر او یعنی **خان** از قدرت برکنار شود، اوضاع بهتر خواهد شد».

Intercept. تلاش های گسترده ای برای احراز هویت سند انجام داده است یا توجه به فضای امنیتی در پاکستان، تایید مستقل از منابع در دولت پاکستان ممکن نبود. سفارت پاکستان در واشنگتن دی سی به درخواست برای اظهار نظر پاسخ نداد.

میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه، گفت: «ما در مورد سفر نخست وزیر **خان** به مسکو در روز تهاجم روسیه به اوکراین ابراز نگرانی کرده ایم و مخالفت ها را هم به صورت علنی و هم خصوصی اعلام کرده ایم» بوی افزود: «ادعاها مبنی بر دخالت ایالات متحده در تصمیمات داخلی در مورد رهبری پاکستان نادرست است. آنها همیشه دروغ بوده اند و همچنان هستند».

از چپ/بالا: دونالد لو، یک دیپلمات در خدمت و دستیار وزیر امور خارجه در دفتر امور آسیای جنوبی و مرکزی، به محض ورود به فرودگاه بین المللی تریپووان در 14 ژوئیه 2023، در کاتماندو، نپال، برای پرسنل رسانه دست تکان می دهد. سمت راست/پایین: اسد مجید خان، وزیر خارجه پاکستان، در 6 ژوئیه 2023 در آنکارا، ترکیه دیده میشود عکس ها: عکس: آیشک ماهارجان/سیپا از طریق تصاویر) AP سمت چپ Ozge Elif; Kizil/Anadolu Agency از طریق گتی ایماژ (سمت راست)

*****

تکذیب های آمریکایی «انکارها توسط آمریکایی ها»:

وزارت امور خارجه قبلاً و بارها این موضوع را رد کرده است که لو از دولت پاکستان خواسته است تا نخست وزیر را برکنار کند.

در 8 آوریل 2022، پس از اینکه **خان** ادعا کرد کبلی وجود دارد که ادعای مداخله ایالات متحده را اثبات می کند، از **جالینا پورتر** سخنگوی وزارت امور خارجه در مورد صحت آن سؤال شد. **پورتر** گفت: «اجازه دهید به صراحت بگویم که این ادعاها مطلقاً هیچ حقیقتی ندارند.

در اوایل ژوئن 2023، **خان** برای مصاحبه با *The Intercept* نشست و دوباره این ادعا را تکرار کرد. وزارت امور خارجه در آن زمان در پاسخ به درخواست اظهار نظر به تکذیب های قبلی مربوط به **عمران خان** اشاره کرد:

ایالات متحده توسط ارتش پاکستان برای حمایت از سرنگونی خان دستکاری شد

البته که **خان** عقب نشینی نکرده است و وزارت امور خارجه بار دیگر در ماه ژوئن و ژوئیه این اتهام را رد کرد، حداقل سه بار در کنفرانس های مطبوعاتی و بار دیگر در سخنرانی معاون دستیار وزیر امور خارجه در پاکستان، که این ادعاها را "تبلیغات، اطلاعات نادرست و اطلاعات نادرست می پنداشت. «در آخرین مورد، میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه، این سؤال را به سخره گرفت. **میلر** با خنده گفت: «احساس می کنم فقط باید نشانه ای بیاورم که بتوانم در پاسخ به این سؤال دست نگه دارم و بگویم که این ادعا درست نیست. «نمی دانم چند بار می توانم آن را بگویم ... ایالات متحده در مورد یک نامزد سیاسی یا حزب در مقابل دیگری در پاکستان یا هر کشور دیگری موضعی ندارد.

در حالی که نمایش کبلی در انظار عمومی و مطبوعات پخش شده است، ارتش پاکستان حمله بی سابقه ای را به جامعه مدنی پاکستان انجام داده است تا هر گونه مخالفت و بیان آزاد را که قبلاً در این کشور وجود داشت، ساکت کند.

در ماه های اخیر، دولت تحت رهبری ارتش نه تنها مخالفان، بلکه با افشاگران مظنون در داخل مؤسسات خود را نیز سرکوب کرد و هفته گذشته قانونی را تصویب کرد که اجازه جستجوی بدون حکم و مجازات های طولانی مدت زندان برای افشاگران را می دهد. ارتش متزلزل از نمایش عمومی حمایت از **خان** - که در یک سری اعتراضات و شورش های توده ای در ماه مه امسال بیان شد - قدرت های اقتدارگرایانه ای را نیز برای خود در نظر گرفته است که به شدت آزادی های مدنی را کاهش می دهد، انتقاد از ارتش را

جرم انگاری می‌کند، و نقش گسترده این نهاد را گسترش می‌دهد. اقتصاد کشور، و به رهبران نظامی حق وتوی دائمی بر امور سیاسی و مدنی بدهد. این حملات گسترده علیه دموکراسی عمدتاً توسط مقامات آمریکایی مورد توجه قرار نگرفت. در اواخر ژوئیه، ژنرال مایکل کوریللا، رئیس فرماندهی مرکزی ایالات متحده، از پاکستان بازدید کرد، سپس بیانیه‌ای صادر کرد و گفت که این سفر بر روی "تقویت روابط نظامی به نظامی" متمرکز بوده است، در حالی که هیچ اشاره‌ای به وضعیت سیاسی در این کشور نکرد. کشور باستان امسال، نماینده گرگ کاسار، نماینده تگزاس، تلاش کرد تا اقدامی را به قانون مجوز دفاع ملی اضافه کند که به وزارت امور خارجه دستور می‌داد عقب نشینی دموکراتیک در پاکستان را بررسی کند، اما رای گیری در مجلس نمایندگان رد شد.

میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه، در یک کنفرانس مطبوعاتی در روز دوشنبه، در پاسخ به این سوال که آیا خان از محاکمه عادلانه برخوردار است، گفت: "ما معتقدیم که این یک موضوع داخلی پاکستان است."

هرج و مرج سیاسی

برکناری خان از قدرت پس از درگیری با ارتش پاکستان، همان نهادی که گمان می‌رود رشد سیاسی او را مهندسی کرده است، کشور 230 میلیونی را در آشفتگی سیاسی و اقتصادی قرار داده است. اعتراضات علیه اخراج خان و سرکوب حزب او کشور را فراگرفته و نهادهای آن را فلج کرده است، در حالی که رهبران کنونی پاکستان برای مقابله با بحران اقتصادی که تا حدی ناشی از تأثیرتهاجم روسیه به اوکراین بر قیمت جهانی انرژی است، تلاش می‌کنند. هرج و مرج کنونی منجر به نرخ‌های سرسام‌آور تورم و فرار سرمایه از کشور شده است.

موارد مربوط به موضوع:

در یک جلسه محرمانه، ارتش پاکستان به مطبوعات دستور داد تا از پوشش و یا انتشار موضوعات مربوط به عمران خان خودداری کند و یا به نشر و اشاره موضوعات مربوطه نه پردازد.

علاوه بر بدتر شدن وضعیت برای شهروندان عادی، یک رژیم سانسور شدید نیز به دستور ارتش پاکستان برقرار شده است، به طوری که رسانه‌های خبری عملاً حتی از ذکر نام **خان** منع شده‌اند، همانطور که *The Intercept* قبلاً گزارش داده بود. هزاران نفر از اعضای جامعه مدنی، عمدتاً از هواداران **خان**، توسط ارتش بازداشت شده‌اند، سرکوبی که پس از دستگیری **خان** در اوایل سال جاری و بازداشت به مدت چهار روز تشدید شد و اعتراضات سراسری را برانگیخت. گزارش‌های موثقی از شکنجه توسط نیروهای امنیتی منتشر شده است و گزارش‌هایی از کشته شدن چندین نفر در بازداشتگاه منتشر شده است.

سرکوب مطبوعات پاکستان که زمانی پرحاشیه بود، چرخش تاریکی به خود گرفته است. **ارشاد شریف**، روزنامه‌نگار برجسته پاکستانی که از کشور گریخته بود، اکتبر گذشته در نایروبی در شرایطی که هنوز مورد مناقشه است به ضرب گلوله کشته شد. یکی دیگر از روزنامه‌نگاران معروف، **عمران ریاض خان**، توسط نیروهای امنیتی در فرودگاهی بازداشت شد و از آن زمان دیگر دیده نشده است. هر دو در مورد این کتل مخفی گزارش می‌کردند، که پاکستان کنون وضعیتی افسانه‌ای پیدا کرده بود، و در میان تعداد انگشت شماری از روزنامه‌نگاران بودند که قبل از برکناری **خان**، از محتوای آن مطلع شده بودند. این حملات به مطبوعات فضایی از ترس ایجاد کرده است که گزارش این سند را توسط خبرنگاران و نهادهای داخل پاکستان عملاً غیرممکن کرده است.

در نوامبر گذشته، خود **خان** در یک تجمع سیاسی مورد اصابت گلوله قرار گرفت و در حمله‌ای که منجر به زخمی شدن وی و کشته شدن یکی از حامیانش شد، مورد سوء قصد قرار گرفت. زندانی شدن او به طور گسترده در پاکستان، از جمله در میان بسیاری از منتقدان دولت او، به عنوان تلاشی از سوی ارتش برای جلوگیری از رقابت حزبی در انتخابات آتی تلقی شده است. نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که اگر به او اجازه داده شود در رای‌گیری شرکت کند، **خان** احتمالاً پیروز خواهد شد.

خان پس از محاکمه‌ای که در آن دفاع وی حتی اجازه ارائه شاهد نیز نداشت، به اتهامات ضعیفی محکوم شد. او قبلاً از یک سوء قصد جان سالم به در برده بود، یک

روزنامه نگار همسو با خود را به قتل رسانده بود و هزاران نفر از هوادارانش را در زندان دیده بود .

در حالی که دولت بایدن گفته است که حقوق بشر در خط مقدم سیاست خارجی آنها قرار خواهد گرفت، آنها اکنون به دلیل حرکت پاکستان به سمت تبدیل شدن به یک دیکتاتوری نظامی تمام عیار، چشم دوخته اند. "این در نهایت مربوط به استفاده ارتش پاکستان از نیروهای خارجی به عنوان ابزاری برای حفظ هژمونی خود بر کشور است. هر بار که یک رقابت بزرگ ژئوپلیتیکی وجود دارد، خواه جنگ سرد یا جنگ با تروریسم، آنها می دانند چگونه ایالات متحده را به نفع خود دستکاری کنند .

ارجاعات مکرر **خان** به خود کبل به مشکلات حقوقی او کمک کرده است، و دادستان ها تحقیقات جداگانه ای را در مورد اینکه آیا او قوانین اسرار دولتی را با بحث در مورد آن نقض کرده است، آغاز کردند.

فعالان حزب تحریک انصاف پاکستان و حامیان **عمران خان**، نخست وزیر سابق پاکستان، در اعتراض به دستگیری رهبر آنها در پشاور در 10 می 2023 با پلیس درگیر شدند. عکس: حسینعلی/ خبرگزاری آنادولو از طریق گتی ایماژ

دموکراسی و نظامیگری :

برای سال ها، روابط حمایتی دولت ایالات متحده با ارتش پاکستان، که مدت ها به عنوان قدرت طلب واقعی در سیاست این کشور عمل می کرد، توسط بسیاری از پاکستانی ها به عنوان مانعی غیرقابل نفوذ در برابر توانایی این کشور برای رشد اقتصاد، مبارزه با فساد بومی، و سیاست خارجی سازنده را دنبال کند. این احساس که پاکستان به دلیل این

رابطه فاقد استقلال معنی دار است - که علیرغم تله‌های دموکراسی، ارتش به نیرویی دست‌نخور ناپذیر در سیاست داخلی تبدیل کرده است. اتهام دخالت ایالات متحده در برکناری نخست‌وزیر محبوب را بیش از پیش تحریک‌کننده‌تر می‌کند.

منبع اینترسپت که به عنوان عضوی از ارتش به این سند دسترسی داشت، از ناامیدی فزاینده آنها از رهبری نظامی کشور، تأثیر بر روحیه ارتش پس از درگیر شدن در نبرد سیاسی علیه خان، بهره‌برداری از خاطرات ارتش صحبت کرد. گذشته شدن سربازان برای اهداف سیاسی در تبلیغات نظامی اخیر و ناامیدی گسترده عمومی از نیروهای مسلح در میان سرکوب آنها معتقدند که ارتش پاکستان را به سمت بحرانی مشابه آنچه در سال 1971 منجر به جدایی بنگلادش شد، سوق می‌دهد.

این منبع افزود که آنها امیدوارند سند فاش شده در نهایت آنچه را که مردم عادی و همچنین مقامات بالاتر به و درجه نیروهای مسلح مدت‌ها در مورد ارتش پاکستان مشکوک بودند تأیید کند و در داخل این نهاد حساب باز کند.

ژوئن امسال، در بحبوحه سرکوب حزب سیاسی خان توسط ارتش، اعظم خان، منشی اصلی خان، بوروکرات ارشد سابق، دستگیر و به مدت یک ماه بازداشت شد. بنا بر گزارش‌ها، اعظم خان در حین بازداشت، بیانیه‌ای را در مقابل یکی از اعضای قوه قضائیه صادر کرد و گفت که این کابل واقعاً واقعی است، اما نخست‌وزیر سابق در محتوای آن برای منافع سیاسی اغراق کرده است. یک ماه پس از جلسه‌ای که در این تلگراف شرح داده شد، و تنها چند روز قبل از برکناری خان، قمر باجوا، فرمانده وقت ارتش پاکستان، علناً بی‌طرفی را شکست و در مورد خان سخنرانی کرد و تهاجم روسیه را «تراژدی بزرگ» خواند و از روسیه انتقاد کرد. این اظهارات، تصویر عمومی را با مشاهدات خصوصی لو که در کابل ثبت شده بود، همسو می‌کرد که بی‌طرفی پاکستان سیاست خان است، اما نه نظامیگری.

سیاست خارجی پاکستان از زمان برکناری خان به طور قابل توجهی تغییر کرده است و پاکستان به وضوح بیشتر به سمت ایالات متحده و اروپا در مناقشه اوکراین متمایل شده است. پاکستان با کنار گذاشتن موضع بی‌طرفی خود، اکنون به عنوان تامین‌کننده تسلیحات برای ارتش اوکراین ظاهر شده است. تصاویری از گلوله‌ها و مهمات تولید پاکستان به طور مرتب در فیلم‌های میدان جنگ ظاهر می‌شود. در مصاحبه‌ای در اوایل سال جاری، یک مقام اتحادیه اروپا حمایت نظامی پاکستان از اوکراین را تأیید کرد. بر همین حال، وزیر خارجه اوکراین در ژوئیه امسال در سفری به پاکستان سفر کرد که به طور گسترده در مورد همکاری نظامی بود، اما به طور علنی به عنوان تمرکز بر تجارت، آموزش و مسائل زیست‌محیطی توصیف شد.

به نظر می‌رسد که این همسویی مجدد با ایالات متحده سودی برای ارتش پاکستان فراهم می‌کند. در 3 اوت، یک روزنامه پاکستانی گزارشی داد که پارلمان با امضای یک

پیمان دفاعی با ایالات متحده موافقت کرده است که "تمرینات مشترک، عملیات، آموزش، پایگاه و تجهیزات" را پوشش می دهد. این توافق قرار بود جایگزین قرارداد 15 ساله قبلی بین دو کشور شود که در سال 2020 منقضی شده بود.

عمران خان، نخست وزیر سابق پاکستان پس از حضور در دادگاه عالی اسلام آباد در 26 ژوئیه 2023، این کشور را ترک می کند. عکس: عامر قریشی خبرگزاری فرانسه از طریق گتی ایماژ

ارزیابی پاکستان

"اظهارات صریح **لو** در مورد سیاست داخلی پاکستان باعث نگرانی طرف پاکستانی شد. در بخش «ارزیابی» مختصری در انتهای گزارش، این سند می گوید: «**دان** نمی توانست بدون تأیید صریح کاخ سفید، که بارها به آن اشاره کرده بود، چنین تظاهرات یا اظهارات شدیدی را بیان کند. واضح است که **دان** «روزنامه پاکستانی» خارج از نوبت در مورد روند سیاسی داخلی پاکستان صحبت کند. این تلگراف با توصیه ای به پایان می رسد که «به طور جدی در این مورد تأمل کنید و یک اقدام مناسب با Cd' A.i ایالات متحده در اسلام آباد را در نظر بگیرید» - اشاره ای به کاردار موقت، که عملاً سرپرست موقت یک مأموریت دیپلماتیک است. رئیس معتبر وجود ندارد. بعداً یک اعتراض دیپلماتیک توسط دولت **خان** صادر شد.

در 27 مارس 2022، همان ماه با نشست **لو**، **خان** علناً در مورد کبل صحبت کرد و یک کپی تا شده از آن را در هوا تکان داد. وی همچنین در نشست امنیت ملی با سران نهادهای امنیتی مختلف پاکستان در مورد محتوای آن توضیحاتی ارائه کرد. معلوم نیست در پاکستان و ایالات متحده چه اتفاقی افتاده است. ارتباطات در هفته های پس از جلسه در کابل گزارش شد. با این حال، تا ماه بعد، بادهای سیاسی تغییر کرده بود. در 10 آوریل، **خان** با رای عدم اعتماد برکنار شد.

بیشترین خوانده شده

کبل مخفی پاکستان فشار ایالات متحده برای برکناری عمران خان را مستند می کند رایان گریم، مرتضی حسین

نخست وزیر جدید، شهباز شریف، در نهایت وجود کبل را تایید کرد و اذعان کرد که برخی از پیام های ارسال شده توسط **لو** نامنا سبب بوده است. او گفته است که پاکستان به طور رسمی شکایت کرده است، اما هشدار داده است که این کبل ادعاهای گسترده تر **خان** را تایید نمی کند.

خان بارها در انظار عمومی پیشنهاد کرده است که این تلگراف محرمانه نشان می دهد که ایالات متحده در برکناری او از قدرت این کاری را انجام داده است، اما متعاقباً ارزیابی خود را اصلاح کرد زیرا از ایالات متحده خواست نقض حقوق بشر علیه حامیانش را محکوم کند. او در مصاحبه ای در ژوئن به اینترسپت گفت که ایالات متحده ممکن است اصرار به برکناری او داشته باشد، اما این کار را فقط به این دلیل انجام داد که توسط ارتش دستکاری شده بود.

افشای کل بدنه کبل، بیش از یک سال پس از خلع **خان** و پس از دستگیری وی، در نهایت امکان ارزیابی ادعاهای رقیب را فراهم می کند. به طور کلی، متن رمز به شدت نشان می دهد که ایالات متحده برکناری **خان** را تشویق کرده است. بر اساس این کبل، در حالی که **لو** مستقیماً دستور برکناری **خان** را نداد، اما گفت که اگر **خان** به عنوان نخست وزیر باقی بماند، پاکستان با عواقب شدیدی از جمله انزوای بین المللی متحمل خواهد شد و در عین حال به پادشاهی برای برکناری اش اشاره کرد. به نظر می رسد این اظهارات به عنوان سیگنالی برای عملی شدن ارتش پاکستان در نظر گرفته شده است.

علاوه بر مشکلات حقوقی دیگر، خود **خان** همچنان به دلیل مدیریت کبل مخفی توسط دولت جدید مورد هدف قرار گرفته است. اواخر ماه گذشته، **رعنا سنال الله**، وزیر داخله

گفت که **خان** تحت قانون اسرار رسمی در ارتباط با این کبل تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت. **صنع الله** گفت: «**خان** یک توطئه علیه منافع دولت ترتیب داده است و از طرف دولت پرونده ای علیه او به دلیل نقض قانون اسرار رسمی با افشای یک پیام رمزگذاری محرمانه از یک هیئت دیپلماتیک تشکیل خواهد شد.

خان اکنون به فهرست بلند بالایی از سیاستمداران پاکستانی پیوسته است که پس از درگیری با ارتش نتوانستند دوره ریاست جمهوری خود را به پایان برسانند. به گفته **لو**، همانطور که در سائفر نقل شده است، به گفته **لو**، **خان** شخصاً توسط ایالات متحده به دلیل سیاست عدم تعهد پاکستان در جریان درگیری اوکراین متهم شده است. برای عدم اعتماد و پیامدهای آن بر آینده روابط ایالات متحده و پاکستان در طول این گفتگو به چشم می خورد.

لو در این سند با اشاره به چشم انداز ماندن **خان** در مقام خود گفت: صادقانه بگویم، من فکر می کنم انزوای نخست وزیر از اروپا و ایالات متحده بسیار قوی خواهد شد.

«7» مارس 2022 رمز دیپلماتیک پاکستان (رونویسی):

Intercept در حال انتشار متن کبل زیر است و اشتباهات تاپی جزئی در متن را تصحیح می کند، زیرا از این جزئیات می توان برای علامت گذاری اسناد و ردیابی انتشار آنها استفاده کرد Intercept. نشانه های طبقه بندی و عناصر عددی را که می توانستند برای اهداف ردیابی استفاده شوند حذف کرده است. این تلگراف با عنوان "محرمانه" شامل گزارشی از دیدار مقامات وزارت امور خارجه، از جمله دستیار وزیر امور خارجه در دفتر امور آسیای جنوبی و مرکزی، **دونالد لو**، و **اسد مجید خان**، که در آن زمان سفیر پاکستان در ایالات متحده بود، می باشد.

من امروز یک نشست ناهار با معاون وزیر امور خارجه در آسیای جنوبی و مرکزی، **دونالد لو** داشتم **بس ویگر**، معاون دستیار وزیر امور خارجه اورا همراهی میکرد DCM، DA و مشاور **قاسم** به من پیوستند.

در ابتدا، **دان** به موضع پاکستان در قبال بحران اوکراین اشاره کرد و گفت: «مردم اینجا و در اروپا کاملاً نگران هستند که چرا پاکستان چنین موضع بی طرفانه ای (در مورد اوکراین) اتخاذ می کند، اگر چنین موضعی حتی ممکن است به نظر ما چنین موضع بی طرفی نیست.» او به اشتراک گذاشت که در گفتگوهای خود با شورای امنیت ملی، "به نظر کاملاً واضح است که این سیاست نخست وزیر است." وی ادامه داد که او معتقد است که این "با درام های سیاسی جاری در اسلام آباد که او (نخست وزیر) به آن نیاز دارد گره خورده است و تلاش می کند چهره عمومی را نشان دهد." من پاسخ دادم که این خوانش درستی از وضعیت نیست زیرا موضع پاکستان در مورد اوکراین نتیجه رایزنی های شدید بین سازمانی است. پاکستان هرگز به انجام دیپلماسی در حوزه عمومی متوسل نشده بود. اظهارات نخست وزیر در جریان یک تجمع سیاسی در واکنش به نامه عمومی سفرای اروپا در اسلام آباد بود که خلاف آداب و پروتکل دیپلماتیک بود. هر رهبر سیاسی، چه در پاکستان و چه در ایالات متحده، در چنین شرایطی مجبور به ارائه پاسخ عمومی خواهد بود.

از **دان** پرسیدم که آیا دلیل واکنش شدید ایالات متحده، ممتنع پاکستان در رای گیری در مجمع عمومی سازمان ملل است؟ او قاطعانه پاسخ منفی داد و گفت که این به خاطر سفر نخست وزیر به مسکو بوده است. او گفت: «فکر می‌کنم اگر رای عدم اعتماد به نخست‌وزیر با موفقیت انجام شود، همه در واشنگتن بخشیده می‌شوند، زیرا سفر به روسیه تصمیمی از سوی نخست‌وزیر تلقی می‌شود بر غیر این صورت، فکر می‌کنم ادامه کار سخت خواهد بود.» او مکثی کرد و سپس گفت: «نمی‌توانم بگویم که اروپا این موضوع را چگونه خواهد دید، اما فکر می‌کنم واکنش آنها مشابه باشد.» وی سپس گفت: صادقانه بگویم، فکر می‌کنم انزوای نخست‌وزیر از اروپا و آمریکا بسیار قوی خواهد شد. دان در ادامه اظهار داشت که به نظر می‌رسد سفر نخست‌وزیر به مسکو در بازی‌های المپیک پکن برنامه‌ریزی شده بود و تلاشی از سوی نخست‌وزیر برای دیدار با پوتین انجام شد که موفقیت‌آمیز نبود و سپس این تصور مطرح شد که وی به مسکو خواهد رفت.

به دان گفتم که این یک برداشت کاملاً نادرست و اشتباه است. سفر به مسکو حداقل برای چند سال در حال انجام بود و نتیجه یک فرآیند سازمانی مشورتی بود. من تأکید کردم که زمانی که نخست‌وزیر به مسکو پرواز می‌کرد، تهاجم روسیه به اوکراین آغاز نشده بود و هنوز امیدی برای حل مسالمت‌آمیز وجود داشت.

من همچنین اشاره کردم که رهبران کشورهای اروپایی نیز در همان زمان به مسکو سفر می‌کردند. دان مداخله کرد که "آن بازدیدها به طور خاص برای حل بن بست اوکراین بود در حالی که سفر نخست‌وزیر به دلایل اقتصادی دوجانبه بود." توجه او را به این نکته جلب کردم که نخست‌وزیر در زمان حضور در مسکو به وضوح از این وضعیت پشتیبان بود و امیدوار بود که دیپلماسی کارساز باشد. من تأکید کردم که سفر نخست‌وزیر صرفاً در چارچوب دوجانبه بود و نباید به عنوان تسلیم یا تأیید اقدام روسیه علیه اوکراین تلقی شود. من گفتم که موضع ما به دلیل تمایل ما به باز نگه داشتن کانال‌های ارتباطی با همه طرف‌ها دیکته شده است. بیانیتهای بعدی ما در سازمان ملل و سخنگویی ما این موضوع را به وضوح بیان کرد و در عین حال بر تعهد ما به اصل منشور ملل متحد، عدم استفاده یا تهدید به استفاده از زور، حاکمیت و تمامیت ارضی کشورها و حل و فصل صلح‌آمیز اختلافات تأکید کرد.

من همچنین به دان گفتم که پاکستان نگران این است که بحران اوکراین در چارچوب افغانستان چگونه پیش خواهد رفت. ما به دلیل تأثیر طولانی مدت این درگیری هزینه بسیار بالایی را پرداخت کرده بودیم. اولویت ما برقراری صلح و ثبات در افغانستان بود که برای آن همکاری و هماهنگی با همه قدرت‌های بزرگ از جمله روسیه ضروری بود. از این منظر نیز باز نگه داشتن کانال‌های ارتباطی ضروری بود. این عامل همچنین موضع ما را در قبال بحران اوکراین تعیین می‌کرد. در مورد اشاره من به نشست آتی ترویکای گسترده در پکن، دان پاسخ داد که هنوز در واشنگتن بحث‌هایی در مورد اینکه آیا ایالات متحده باید در نشست ترویکای تمدید شده شرکت کند یا در نشست آتی آنتالیا در مورد افغانستان با حضور نمایندگان روسیه با حضور نمایندگان روسیه ادامه دارد، زیرا ایالات متحده به درستی تمرکز دارد. اکنون فقط درباره اوکراین با روسیه بحث می‌شد. من پاسخ دادم که ما دقیقاً از این می‌ترسیم. ما نمی‌خواستیم بحران اوکراین تمرکز را از افغانستان منحرف کند. دان نظری نداد. به دان گفتم که من نیز مانند او دیدگاه خود را به صورت صریح بیان خواهم کرد. من گفتم که در طول یک سال گذشته، ما به طور مداوم بی‌میلی از سوی رهبری ایالات متحده برای تعامل با رهبری خود را احساس کرده ایم. این اکراه این تصور را در پاکستان ایجاد کرده بود که ما نادیده گرفته می‌شویم و حتی بدیهی می‌شماریم. همچنین این احساس وجود داشت که در حالی که ایالات

متحدہ انتظار حمایت پاکستان را در همه موضوعاتی که برای ایالات متحدہ مهم است داشت، متقابلاً واکنش نشان نداد و ما شاهد حمایت چندانی از سوی ایالات متحدہ در مورد مسائل مورد نگرانی پاکستان، به ویژه در مورد کشمیر نیستیم. من گفتم کہ وجود کانال های ارتباطی فعال در بالاترین سطح برای حذف چنین تصویری بسیار مهم است. من همچنین گفتم کہ ما تعجب کردیم کہ اگر موضع ما در مورد بحران اوکراین برای ایالات متحدہ اینقدر مهم است، چرا ایالات متحدہ قبل از سفر به مسکو و حتی زمانی کہ قرار بود سازمان ملل رای گیری کند، با ما در سطح بالای رهبری تعامل نداشت. وزارت امور خارجه آن را در سطح DCM مطرح کرده بود (پاکستان برای تداوم تعامل در سطح بالا ارزش قائل بود و به همین دلیل وزیر امور خارجه به دنبال صحبت با وزیر امور خارجه بلینکن بود تا شخصاً موضع و دیدگاه پاکستان در مورد بحران اوکراین را توضیح دهد. تماس هنوز محقق نشده است. دان پاسخ داد کہ تفکر در واشنگتن این است کہ با توجه به آشفتگی سیاسی فعلی در پاکستان، زمان مناسبی برای چنین تعاملی نیست و می توان منتظر ماند تا اوضاع سیاسی در پاکستان آرام شود.

من مجدداً موضع خود را مبنی بر اینکه کشورها در شرایط پیچیده ای مانند بحران اوکراین مجبور به انتخاب طرف ها نکنند، تکرار کردم و بر لزوم برقراری ارتباطات دوجانبه فعال در سطح رهبری سیاسی تأکید کردم. دان پاسخ داد کہ "شما موضع خود را به وضوح بیان کرده اید و من آن را به رهبری خود باز می گردانم"

من همچنین به دان گفتم کہ ما دفاع او از موضع هند در مورد بحران اوکراین را در جریان جلسه استماع کمیته فرعی سنا در مورد روابط ایالات متحدہ و هند دیده بودیم. به نظر می رسد کہ ایالات متحدہ معیارهای متفاوتی را برای هند و پاکستان اعمال می کند. **دان** پاسخ داد کہ احساسات شدید قانونگذاران ایالات متحدہ در مورد ممتنع هند در شورای امنیت سازمان ملل و مجمع عمومی سازمان ملل در طول جلسه به وضوح آشکار شد. من گفتم کہ از جلسه استماع، به نظر می رسد کہ ایالات متحدہ از هند بیشتر از پاکستان انتظار دارد، اما به نظر می رسد کہ بیشتر نگران موضع پاکستان است. **دان** طفره می رفت و پاسخ داد کہ واشنگتن به روابط ایالات متحدہ و هند از دریچه آنچه در چین اتفاق می افتد نگاه می کند. بوی افزود: در حالی کہ هند رابطه نزدیکی با مسکو دارد، "من فکر می کنم زمانی کہ همه دانشجویان هندی از اوکراین خارج شوند، در واقع شاهد تغییر در سیاست هند خواهیم بود."

من ابراز امیدواری کردم کہ موضوع سفر نخست وزیر به روسیه بر روابط دوجانبه ما تأثیری نداشته باشد. دان پاسخ داد کہ «من استدلال می کنم کہ از دیدگاه ما، از قبل یک فرورفتگی در رابطه ایجاد کرده است. چند روزی منتظر بمانیم تا ببینیم آیا شرایط سیاسی تغییر می کند یا نه، یعنی اختلاف نظر بزرگی در این مورد نداشته باشیم و خیلی زود این مشکل برطرف شود. در غیر این صورت، ما باید با این موضوع مقابله کنیم و تصمیم بگیریم کہ چگونه آن را مدیریت کنیم.»

ما همچنین در مورد افغانستان و سایر موضوعات مربوط به روابط دوجانبه گفتگو کردیم. یک ارتباط جداگانه در آن بخش از گفتگوی ما دنبال می شود.

ارزیابی

دان نمی توانست بدون تأیید صریح کاخ سفید، کہ بارها به آن اشاره کرده بود، چنین تظاهرات شدیدی را بیان کند. واضح است کہ دان خارج از نوبت در مورد روند سیاسی داخلی پاکستان صحبت

کرد. ما باید به طور جدی در این مورد تأمل کنیم و در نظر داشته باشیم که یک تظاهرات مناسب با Cd' A.i ایالات متحده در اسلام آباد انجام دهیم.

----- **با تقدیم احترامات «2023-08-13»**